
Být homosexuálem ve 40. letech 20. století

Badatelská otázka: Proč se museli skrývat?

Úkol 1

Na základě ukázky z filmu odpovězte na následující otázky:

Jaký je vztah těchto dvou mužů?

Jaké problémy spolu řeší?

Úkol 2

Prostuduje pramen 1 (text dobově platného zákona) a pramen 2 (historikovo vyprávění o postavení homosexuálů v Protektorátu Čechy a Morava). Na základě získaných znalostí odpovězte na následující otázky:

Byl styk s osobami téhož pohlaví legální? Popřípadě jak vypadal trest za homosexuální chování?

Jaká rizika hrozila homosexuálovi během období druhé světové války?

Úkol 3 – shrnutí

Na základě získaných znalostí odpovězte na badatelskou otázku:

Proč se museli skrývat?

Pramen 1

Homosexualita jako trestný čin (dobově platný trestní zákoník)

§ 129. Jako zločiny se trestají i tyto způsoby smilstva:

I. Smilstvo proti přírodě, to jest:

- a) se zvířaty;
- b) s osobami téhož pohlaví.

§ 130. Trest toho jest těžký žalář od jednoho až do pěti let.

Bylo-li však v případě pod písm. b) užito některého z prostředků uvedených v § 125 – tedy nebezpečného vyhrožování, skutečně vykonaného násilí anebo lstivého omámení smyslů, má se uložit trest od pěti až do deseti let, a je-li tu některá z okolností dosažených v § 126 – tedy vzešla-li z násilí osobě, již ublíženo, důležitá škoda na zdraví, nebo dokonce na životě, prodloužen buď trest na deset až i do dvaceti let. Byla-li osobě, již bylo ublíženo, zločinem způsobena smrt, trestá se doživotním těžkým žalářem.

Albert Milota: Trestní zákon ze dne 27. května 1852, č. 117 ř. z. s vedlejšími zákony včetně zákona o obraně státu ze dne 13. května 1936, čís. 131 s. z. a n., Kroměříž: J. Gusek 1936, s. 21.

Zákon platil od roku 1852 do roku 1952. Homosexualita byla legalizována až v roce 1961.

Pramen 2

Historik o rizicích homosexuálního života v období Protektorátu Čechy a Morava

Během období meziválečné Československé republiky nebyl zákon proti homosexualitě přísně uplatňován. Existovalo jak spolkové hnutí za legalizaci homosexuality, tak i vyhlášené podniky, kde se homosexuálové scházeli. Policie si udržovala přehled o fungování homosexuální komunity, ale pokud nedocházelo k veřejnému pohoršování, příliš přísně proti ní nezasahovala. Nicméně homosexuál se musel smířit s tím, že bude policií preventivně evidován, a to včetně fotografie v policejním albu homosexuálů. Do tohoto slibného a relativně svobodného prostředí zasáhla neblaze okupace a válka. Spolky zanikly a na legalizaci homosexuality nikdo ani nepomyslel. Po válce se pak v celé Evropě objevila svědectví bývalých vězňů, kteří přežili v koncentračních táborech a někteří shodně vzpomínali, že v těchto táborech byla přítomná speciální kategorie homosexuálních vězňů. Rozhodl-li se někdo pro aktivní homosexuální vztahy, vstupoval tím do určitého polosvěta, v němž byl stále jednou nohou za mřížemi – v případě velkoměstského života to platilo dvojnásob. Zde si nikdo nemohl být jistý, zda nebude například někým jiným jmenován při výslechu jako osoba homosexuálně založená a zda nebude následně sám zatčen.

Dle Jan Seidl: Křížácké tažení, či ostrov relativního bezpečí? Perzekuce homosexuality v Protektorátu Čechy a Morava, In: „Miluji tvory svého pohlaví“. Homosexualita v dějinách a společnosti českých zemí, Pavel Himl – Jan Seidl – Franz Schindler (eds.), Praha: Argo 2013, str. 208–209, 240.